

Základní informace k pracovní povinnosti žáků a studentů k zajištění poskytování zdravotních služeb a činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví

Dne 15. 3. 2020 přijala vláda ČR usnesení k zajištění poskytování zdravotních služeb poskytovateli zdravotních služeb a k zajištění činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví po dobu trvání nouzového stavu.

Na základě tohoto usnesení budou mít po dobu trvání nouzového stavu zletilí žáci a studenti SŠ, VOŠ a VŠ v níže uvedených oborech vyhlášenou pracovní povinnost podle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon.

Pracovní povinnost se bude vykonávat pouze ve vybraných zařízeních, která jsou uvedena v příloze usnesení vlády. Bude dostupné na www.vlada.cz.

Škol se toto opatření dotýká v tom směru, že musí poskytnout součinnost orgánům krizového řízení a umožnit plnění této povinnosti ze strany žáků a studentů (i kdyby se obnovilo vyučování a pracovní povinnost jim trvala).

Pro školy:

- **v tomto momentu nemusí činit žádné kroky,**
- **vyčkají na další pokyny příslušných orgánů.**

Tento dokument si klade za cíl informovat o zmíněném usnesení vlády a rovněž vysvětlit základní informace o institutu „pracovní povinnosti“ v případě nouzového stavu.

Usnesení vlády pověřilo ministra zdravotnictví informovat a metodicky vést kraje a hlavní město Prahu v procesu zajišťování tohoto vládního usnesení.

Konkrétně se toto opatření týká následujících žáků a studentů:

- pátého a šestého ročníku prezenční formy studijního programu všeobecné lékařství na lékařských fakultách veřejných vysokých škol;
- posledních ročníků denní nebo prezenční formy studijních programů či oborů vzdělání připravující na profesi:
 - všeobecná sestra, a to v bakalářském studijním programu pro přípravu všeobecných sester nebo v oboru vzdělání diplomovaná všeobecná sestra na vyšších odborných školách,
 - dětská sestra, a to v bakalářském studijním programu pro přípravu dětských sester nebo oboru vzdělání diplomovaná dětská sestra na vyšších odborných školách,
 - zdravotnický záchranář, a to v bakalářském studijním programu pro přípravu zdravotnických záchranářů, nebo oboru vzdělání diplomovaný zdravotnický záchranář na vyšších odborných školách,
 - asistent ochrany a podpory veřejného zdraví, a to v bakalářském studijním programu pro přípravu asistentů ochrany a podpory veřejného zdraví
- praktická sestra, a to v oboru vzdělání praktická sestra a zdravotnický asistent na střední škole.**

Situaci k pracovní povinnosti žáků a studentů upravuje zákon č. 240/2000 Sb., krizový zákon.

Podle tohoto zákona je **žák nebo student** studující ve výše zmiňovaných oborech studia ve **věku od 18 let do věku 62 let povinen**

- uposlechnout **výzvy k zaevidování se** na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti a
- **uloženou pracovní povinnost vykonávat.**

Obsah, rozsah a místo prací stanoví žákovi nebo studentovi **pracovním příkazem hejtman kraje nebo primátor hlavního města Prahy**. Po ukončení pracovní povinnosti bude žákovi nebo studentovi vydáno potvrzení, které mimo jiné musí obsahovat **poučení o peněžní náhradě**.

Pracovní povinnosti nepodléhají žáci nebo studenti, kteří spadají do jedné z těchto kategorií:

- osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných druhů práce, osoby invalidní ve třetím stupni, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a členové vlády a dále osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.
- zaměstnanci subjektu kritické infrastruktury, kteří se podílejí na zajištění funkce prvku kritické infrastruktury.
- ženy a osamělí muži pečující o dítě do 15 let věku, těhotné ženy, ženy do konce třetího měsíce po porodu, jestliže se dítě narodilo mrtvé, zemřelo anebo žena o něj nepečuje.

Výjimku žákovi nebo studentovi může také udělit orgán krizového řízení z důvodu, že v plnění pracovní povinnosti mu brání **důležitá okolnost**, jejíž opominutí by mohlo vést k ohrožení života, zdraví nebo majetku. Závažnost důležité okolnosti posuzuje orgán krizového řízení.

Žák nebo student je oprávněn plnění povinnosti **odmítnout** z důvodu, že plněním uložené povinnosti by došlo k ohrožení života a zdraví svého nebo druhých osob, případně z důvodu, že je ukládaná povinnost v rozporu se zákonem.

Pokud žák nebo student není schopen vykonávat pracovní povinnost, je povinen tuto skutečnost doložit **lékařským posudkem**, který mu vystaví poskytovatel zdravotních služeb určený orgánem, který vydal pracovní příkaz (hejtman nebo primátor).

Za konání pracovní povinnosti **náleží žákovi nebo studentovi peněžní náhrada**, kterou vyplácí orgán, který rozhodl o uložení povinnosti. Peněžní náhrada se **vyplácí do 6 měsíců** od ukončení nebo zrušení nouzového stavu. V případě, že nebude možno určit výši peněžní náhrady dohodou nebo postupem podle občanského zákoníku, stanoví se náhrada ve výši, která odpovídá obvyklé mzdě za stejné či podobné práce.

Sankce za neplnění povinností ze strany fyzických osob:

Za neuposlechnutí výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti lze uložit pokutu do výše 20 000,- Kč.

Za nesplnění povinnosti vykonávat uloženou pracovní povinnost lze uložit pokutu do výše 50 000,- Kč.